

нової, демократичної Української держави, підтримки української діаспори, відродження національної культури, міжконфесійних відносин, ринкової економіки, політології та ін. На форумі прийнято також “Маніфест політичних партій, рухів, об’єднань, угруповань, громадських організацій України, політичних партій, екзильних адміністрацій та середовищ зарубіжного українства з нагоди перших роковин Української самостійної держави”. Був створений постійно діючий орган В.ф.у. – Українська всесвітня координаційна рада, яка розміщується в Києві. Її головою обрали І.Драча. Від травня 2000 раду очолив М.Горинь.

2-й В.ф.у. (Київ, 21-24 серпня 1997), на якому були присутні делегати і гості з 47 країн світу, пройшов під гаслом “У співпраці та єднанні увійдемо в ХХІ століття”, засвідчивши подальший процес консолідації світового українства. 3-й В.ф.у. (Київ, 18–20 серпня 2001) зібрав делегатів і гостей з 42 країн, був приурочений до десятої річниці Незалежності України і пройшов під гаслом “У майбутнє – в ім’я України”.

Літ.: Войченко О. Передвісники світового конгресу українців //Сучасність, 1962, № 5.

О.О.Ковальчук.

ВСЕСВІТНЯ ОРГАНІЗАЦІЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ (World intellectual property organization, WIPO). Заснована 1967 у Стокгольмі (Швеція) як міжнародна урядова організація на базі конвенції, ухваленої державами-членами Паризького союзу з охорони промислової власності (1883), Бернського союзу з охорони творів літератури та мистецтва (1886) та інших спеціалізованих союзів. Підписана 1967 Конвенція щодо заснування ВОІС набула чинності 1970. Від 1974 є спеціалізованою установою Організації Об’єднаних Націй. До її складу входять 184 країни. Штаб-квартира – у Женеві (Швейцарія). Основні функції ВОІВ: допомога в підготовці заходів щодо поліпшення охорони інтелектуальної власності у світі; гармонізація національних законодавств у цій галузі; сприяння укладенню міжнародних угод у сфері охорони інтелектуальної власності; збирання і поширення інформації щодо охорони інтелектуальної власності, здійснення досліджень у цій галузі та опублікування їхніх результатів; забезпечення діяльності служб міжнародної охорони інтелектуальної власності. Найвищий орган ВОІВ – Генеральна асамблея, в якій представлені всі держави-члени Паризького або Бернського союзу (збирається раз на два роки). Керівні функції виконують також Конференція всіх країн-членів, котра збирається раз на два роки; Координаційний комітет, який збирається щорічно; постійно функціонуюче Міжнародне бюро (Секретаріат). Керівний склад ВОІВ призначається Генеральною асамблеєю. У вересні 2000 на засіданні Генеральної асамблеї ВОІВ встановлено Міжнародний день інтелектуальної власності, який відзначається 26 квітня. ВОІВ виконує адміністративні функції щодо

23-х міжнародних угод у сфері інтелектуальної власності. Особливістю Організації є те, що регулярний бюджет ВОІВ у значній мірі не залежить від внесків країн-членів: 85 відсотків бюджетних витрат покривається за рахунком надходжень від трьох реєстраційних систем ВОІВ (РСТ для патентів, Мадридська система для торгівельних марок та Гаазька система для промислових зразків), 15 відсотків – за рахунок внесків країн-членів та надходжень від продажу публікацій ВОІВ.

Україна набула членство у ВОІВ 1974. Від 1993 – член її постійних комітетів з інформації та співробітництва в галузі промислової власності. Україну обрано до складу Координаційного комітету ВОІВ. За роки незалежності представники України неодноразово входили до складу виконавчих комітетів Паризького та Бернського союзів. 1994 представник України обирався Головою Генеральної асамблеї ВОІВ, 2003 та 2005 – віце-головою Асамблеї Паризького союзу. Розвитку співробітництва з Організацією сприяли візити до України Генерального директора ВОІВ у 1995 та 2002 роках. Важливими результатами останнього візиту стала базова Угода про співробітництво між Кабінетом Міністрів України та ВОІВ. Метою Угоди є здійснення спільних дій, спрямованих на удосконалення українського законодавства у сфері інтелектуальної власності; удосконалення практики правозастосування в Україні з метою виявлення, запобігання і припинення правопорушень у сфері інтелектуальної власності; посилення ролі системи інтелектуальної власності у галузях наукової, технічної та економічної діяльності, що здійснюється суб'єктами господарювання на території України. Нині Україна бере участь у 24-х конвенціях та міждержавних договорах у сфері інтелектуальної власності, зокрема, 18-и конвенціях та договорах, адміністративні функції яких виконує ВОІВ, та 6 угодах з державами-учасницями СНД. Україна є стороною наступних міжнародних конвенцій та договорів ВОІВ: Конвенція, що засновує Всесвітню організацію інтелектуальної власності; Всесвітня конвенція про авторське право; Паризька конвенція про охорону промислової власності; Договір про патентну кооперацію; Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків; Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів; Міжнародна конвенція по охороні нових сортів рослин; Договір про закони щодо товарних знаків; Будапештський договір про міжнародне визнання депонування мікроорганізмів з метою патентної процедури; Найробський договір про охорону Олімпійського символу; Протокол до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків; Ніццька угода про Міжнародну класифікацію товарів і послуг для реєстрації знаків; Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм; Договір ВОІВ про авторське право; Договір ВОІВ про виконання і фонограми; Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення; Гаазька угода про міжнародну реєстрацію промислових зразків; Договір про патентне право.

Літ.: Шреплер Х.А. Международные организации. – М., 1995; Основы интеллектуальной собственности. – К., 1999; Основные факты об

Организации Объединенных наций. – М., 2005; Веб-сайти штаб-квартири ВОІВ та представництва України при ВОІВ у Женеві. – (<http://www.wipo.int/>; <http://www.mfa.gov.ua/geneva/ua/4769.htm>). Перевірено 02.07.2008.

О.М.Горенко, І.М.Мельникова.

ВСЕСВІТНЯ ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я (ВООЗ) – Міжнародна міжурядова організація, спеціалізована установа Організації Об'єднаних Націй. Статут прийнято на Міжнародній конференції охорони здоров'я 22 липня 1946 (Нью-Йорк) представниками 61 держави-члена ООН (у т.ч. України) й ратифіковано 7 квітня 1948. Ця дата вважається днем заснування ВООЗ та відзначається як Всесвітній день здоров'я.

Основні напрями діяльності організації: боротьба з інфекційними та неінфекційними хворобами; допомога країнам у розвитку національної служби охорони здоров'я; розроблення міжнародних санітарних правил; підготовка і вдосконалення фахового рівня медичних кадрів; організація міжнародного співробітництва з питань, що мають загальний інтерес (міжнародний карантини, боротьба проти раку, віспи, Сніду, туберкульозу, малярії та ін. захворювань, контроль за наркотиками та якістю ліків, координація наукових досліджень). Заходами ВООЗ здійснюється програма досліджень і боротьби із захворюваннями, пов'язаними з Чорнобильською катастрофою 1986.

ВООЗ співробітничав з ЮНЕСКО, ООН, Міжнародним агентством з питань атомної енергії, Міжнародною організацією праці та іншими урядовими й неурядовими організаціями. На початку 21 ст. до ВООЗ входила 191 держава. Всі члени об'єднуються в 6 регіональних організацій (Україна належить до Європейської організації). Кожна з них має відповідне бюро та орган управління. Керівні органи ВООЗ: Всесвітня асамблея охорони здоров'я, Виконавчий комітет, Секретаріат (місце перебування – м.Женева), очолюваний генеральним директором. Бюджет складається із внесків держав-членів, а також добровільних пожертвувань. Організація видає “Бюлетень ВООЗ”, “Хроніку ВООЗ”, журнал “Здоров'я світу”.

Літ.: ВООЗ. Основные документы. Сорок первое издание. – Женева, 1998; Здоровье-21. Основы политики достижения здоровья для всех в Европейском регионе. В кн.: ВООЗ: введение. – Копенгаген, 1998.

М.В.Знаменська.

ВСЕСВІТНЯ ФЕДЕРАЦІЯ ДЕМОКРАТИЧНОЇ МОЛОДІ (ВФДМ) – міжнародна організація молодіжних союзів переважно лівої ідейно-політичної орієнтації. Створена на Всесвітній конференції молоді в Лон-